

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ
Úřad ČČK
169 00 Praha 6, Rozdělovská 63

INFORMACE ČESKÉHO ČERVENÉHO KŘÍŽE Z 25.01.2021

SMLOUVA O ZÁKAZU JADERNÝCH ZBRANÍ VSTUPUJE V PLATNOST

V platnost vstupuje historicky první instrument mezinárodního práva, který explicitně v případě jaderných zbraní zakazuje použití, hrozbu použitím, vývoj, výrobu, testování i skladování.

Před třemi měsíci – 24.10.2020 – bylo dosaženo 50. ratifikace *Smlouvy o zákazu jaderných zbraní*, jejíž text schválilo v roce 2017 v New Yorku 122 členských států OSN, díky čemuž vstoupila dne **22. 1. 2021** pro své smluvní strany v platnost. K tomuto dni ji podepsalo již 82 států, z nichž ji již 52 ratifikovalo.

Jde o historický okamžik v 75leté historii od prvního použití této nejstrašnější zbraně. V tuto chvíli je na světě na 13 tisíc jaderných pum, jejichž řídicí systémy jsou ohrožovány lidskou chybou či kybernetickým útokem.

Smlouva doplňuje ustanovení *Smlouvy o nešíření jaderných zbraní* (1968), v níž se její smluvní strany mj. zavázaly k tomu, že přijmou smlouvu o všeobecné a úplné eliminaci jaderných zbraní – tento závazek již přijalo na 190 států, včetně pěti jaderných velmocí i České republiky.

Červený kříž již od prvního a naštěstí jediného použití jaderných zbraní v r. 1945 usiluje o jejich zákaz, upozorňuje na nezvládnutelné humanitární následky jejich možného použití a pokládá jejich bojové použití za obecně neslučitelné s principy a normami mezinárodního humanitárního práva, což potvrzuje i Mezinárodní soudní dvůr (1996).

Vstup *Smlouvy o zákazu jaderných zbraní* v platnost je historickým okamžikem, ale je jen počátkem cesty k odstranění jaderných zbraní. K tomu dává účinný návod včetně mezinárodní kontroly. Stát, který se stane účastníkem této smlouvy, se zavazuje k tomu, že jaderné zbraně nebude vlastnit, ale ani vyvíjet, vyrábět či skladovat, a, je-li již jejich vlastníkem, že je pod mezinárodní kontrolou v určitém čase zlikviduje.

Dojde-li k všeobecnému přijetí této smlouvy, bude tak ukončena hrozba, která po tři čtvrtě století ohrožuje vážně poškodit životy a zdraví lidí v nebývalém rozsahu. Česká republika, která je jinak smluvní stranou všech hlavních smluv mezinárodního humanitárního práva, se ke *Smlouvě o zákazu jaderných zbraní* dosud nepřipojila.

Doc. Dr. Marek Jukl
prezident ČČK